

C/2023/401

23.11.2023

P9_TA(2023)0078

Majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta 2023

Euroopa Parlamendi 15. märtsi 2023. aasta resolutsioon majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta 2023 kohta (2022/2150(INI))

(C/2023/401)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut (ELi toimimise leping), eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artiklit 136,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu ja ELi toimimise lepingu protokoll nr 1 riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu ja Euroopa Liidu toimimise lepingu protokoll nr 2 subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta,
- võttes arvesse majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingut,
- võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkulepet ja kestliku arengu eesmärgi,
- võttes arvesse nõukogu 8. novembri 2011. aasta direktiivi 2011/85/EL liikmesriikide eelarveraamistiku nõuete kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse nõukogu 8. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1177/2011, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1173/2011 eelarvejärelevalve tõhusa rakendamise kohta euroalal ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1174/2011 euroalal esineva ülemäärase makromajandusliku tasakaalustamatuse korrigeerimiseks võetavate täitemeetmete kohta ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1175/2011, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrust (EL) nr 472/2013, millega tugevdatakse majanduse ja eelarve järelevalvet euroala liikmesriikide üle, millel on või võivad tekkida tõsised raskused finantsstabiilsuse tagamisel ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrust (EL) nr 473/2013 euroala liikmesriikide eelarvekavade seire ja hindamise ning nende ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tagamise ühiste eeskirjade kohta ⁽⁸⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrust (EL, Euratom) 2020/2092, mis käsitleb üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks ⁽⁹⁾ (õigusriigi tingimuslikkuse määrus),

⁽¹⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 41.

⁽²⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 33.

⁽³⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 8.

⁽⁵⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 12.

⁽⁶⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.

⁽⁷⁾ ELT L 140, 27.5.2013, lk 1.

⁽⁸⁾ ELT L 140, 27.5.2013, lk 11.

⁽⁹⁾ ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 1.

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrust (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusraha (10) (taaste- ja vastupidavusraha määrus),
 - võttes arvesse komisjoni 27. mai 2020. aasta teatist „Euroopa võimalus: parandame vead ja teeme ettevalmistusi järgmise põlvkonna jaoks“ (COM(2020)0456),
 - võttes arvesse komisjoni 2. juuni 2021. aasta teatist „Majanduspoliitika koordineerimine 2021. aastal: ületada COVID-19, toetada taastumist ja ajakohastada majandust“ (COM(2021)0500),
 - võttes arvesse komisjoni 4. märtsi 2021. aasta teatist „Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava“ (COM(2021)0102),
 - võttes arvesse nõukogu, komisjoni, Euroopa Parlamendi ja sotsiaalpartnerite 7. mai 2021. aasta Porto sotsiaalkohustust,
 - võttes arvesse Euroopa Eelarvenõukogu 16. juuni 2021. aasta hinnangut euroalale 2022. aastal kohase eelarvepoliitika kohta,
 - võttes arvesse oma 10. juuni 2021. aasta resolutsiooni parlamendi vaadete kohta seoses riiklike taaste- ja vastupidavuskavade käimasoleva hindamisega komisjonis ja nõukogus (11),
 - võttes arvesse oma 13. novembri 2020. aasta resolutsiooni kestliku Euroopa investeerimiskava kohta – kuidas rahastada rohelist kokkulepet (12),
 - võttes arvesse Euroopa Eelarvenõukogu 26. oktoobri 2022. aasta aastaaruannet,
 - võttes arvesse oma 8. juuli 2021. aasta resolutsiooni makromajandusliku õigusraamistiku läbivaatamise kohta, et parandada selle mõju Euroopa reaalmajandusele ning otsuste tegemise läbipaistvust ja demokraatlikku vastutust (13),
 - võttes arvesse komisjoni 9. novembri 2022. aasta teatist ELi majandusjuhtimise raamistiku reformimise suuniste kohta (COM(2022)0583),
 - võttes arvesse komisjoni 22. novembri 2022. aasta teatist „2023. aasta kestliku majanduskasvu analüüs“ (COM(2022)0780),
 - võttes arvesse komisjoni 22. novembri 2022. aasta aruannet „Häiremehhanismi aruanne 2023“ (COM(2022)0781) ja komisjoni 22. novembri 2022. aasta soovitus võtta vastu nõukogu soovitus euroala majanduspoliitika kohta (COM(2022)0782),
 - võttes arvesse komisjoni ja nõukogu 22. novembri 2022. aasta ettepanekut võtta vastu ühine tööhõivearuanne (COM(2022)0783),
 - võttes arvesse komisjoni 11. novembril 2022. aastal avaldatud 2022. aasta sügise majandusprognoosi,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
 - võttes arvesse eelarvekomisjoni arvamust,
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni ning regionaalarengukomisjoni kirju,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit (A9-0044/2023),
- A. arvestades, et Euroopa poolaastal on oluline roll liikmesriikide majandus- ja eelarvepoliitika koordineerimisel, millega tagatakse majandus- ja rahaliidu makromajanduslik stabiilsus; arvestades, et see protsess ei tohiks eirata Euroopa sotsiaalõiguste samba ja Euroopa roheline eesmärke ega muid finantssektori ja maksustamisega seotud küsimusi; arvestades, et nende küsimuste integreerimine ei tohiks vähendada selle keskendumist peamiselt majanduslikele ja fiskaalsetele aspektidele;
- B. arvestades, et komisjoni talvise majandusprognoosi kohaselt peaks sisemajanduse koguprodukti (SKP) kasvumäär 2022. aastal olema EL 27s ja euroalal 3,5 %, kuid see peaks 2023. aastal langema euroalal 0,9 %-le ja EL 27s 0,8 %-le; arvestades, et mõned liikmesriigid ei suuda jõuda pandeemiaeelse SKP-ni enne 2024. aastat, samas kui euroalal tervikuna on see juba kaks protsendipunkti suurem; arvestades, et komisjoni hinnang euroala liikmesriikide eelarvekavadele osutab ekspansiivsele eelarvepoliitikale mõnes liikmesriigis; arvestades, et komisjoni soovitus euroala kui terviku majanduspoliitika kohta on 2023. aastaks neutraalne eelarvepoliitika;

(10) ELT L 57, 18.2.2021, lk 17.

(11) ELT C 67, 8.2.2022, lk 90.

(12) ELT C 415, 13.10.2021, lk 22.

(13) ELT C 99, 1.3.2022, lk 191.

- C. arvestades, et komisjoni talvise majandusprognoosi kohaselt peaks inflatsioon jõudma 2022. aastal euroalal tipptasemeni, 8,4 %-ni, ja seejärel järk-järgult langema, jõudes 2023. aastal 5,6 %-ni ja 2024. aastal 2,5 %-ni; arvestades aga, et Euroopa Keskpanga (EKP) prognooside kohaselt peaks inflatsioon (v.a energia ja toit) tõusma 2022. aasta 3,9 %-lt 2023. aastal 4,2 %-le; arvestades, et praegu eeldatakse, et palgakasv leevendab reaalsissetuleku vähenemist ainult osaliselt, tekitamata palkade ja inflatsiooni püsivat vastasmõju; arvestades, et inflatsiooni tase on liikmesriigiti ja sissetulekurühmade lõikes erinev ning madala sissetulekuga rühmad kannatavad proportsionaalselt rohkem, eriti kuna inflatsioon on tingitud peamiselt selliste esmatarbekaupade hinnatõusust, mida ei saa asendada;
- D. arvestades, et komisjoni sügise prognoosi kohaselt peaks valitsemissektori eelarve puudujääk suurenema 2023. aastal 3,6 %-ni (euroalal 3,7 %) ning vähenema 2024. aastal 3,2 %-le SKPst (euroalal 3,3 %);
- E. arvestades, et komisjoni sügise prognoosi kohaselt peaks võla suhe SKPse vähenema ELis 2022. aasta lõpus 86 %-le (euroalal 94 %) võrreldes 2020. aastal registreeritud rekordilise 91,5 %ga (euroalal 99 %); arvestades, et võla suhe SKPse peaks ELis veidi vähenema, ulatudes 2023. aastal ligikaudu 85 %-ni ja 2024. aastal 84 %-ni (euroalal 92 %-ni ja 91 %-ni); arvestades, et suur võla suhe SKPse, mis ületab märkimisväärselt kontrollväärtust 60 %, koos intressimäärade tõusuga väga ebakindlas makromajanduslikus olukorras võib ohustada võla pikaajalist jätkusuutlikkust ja pidurdada majanduse elavnemist;
- F. arvestades, et üleminek kliimanetraalsusele ja digiüleminek saab olla edukas ainult Euroopa tasandil, ning arvestades, et ELi tulevase elujõulisuse jaoks on äärmiselt oluline stabiliseerida pikas perspektiivis majanduskasvu soodustavad sihipärased investeeringud kõrgemal tasemel; arvestades, et seetõttu on vaja anda õigeaegne vastus küsimusele, kuidas tagada era- ja avaliku sektori investeeringute kõrgem tase ka pärast taaste- ja vastupidavusraha eeldatavat aegumist 2026. aastal;
- G. arvestades, et ELi tootlikkuse kasv on endiselt madal; arvestades, et ELi tootlikkuse ja üleilmse konkurentsivõime suurendamiseks on vaja struktuurilisi, sotsiaalselt tasakaalustatud, majanduskasvu soodustavaid ja jätkusuutlikke reforme ning märkimisväärsed investeeringud, eelkõige strateegilisi investeeringuid;
- H. arvestades, et inflatsiooni- ja majandusprognoose koostatakse suurenenud ebakindluse tingimustes; arvestades, et selline ebakindlus sunnib ELi ja liikmesriike jääma valvsaks ja võtma riskide realiseerumise korral kiireid meetmeid;
- I. arvestades, et erinevused riikide SKP kasvu, inflatsiooni, töötuse, valitsemissektori eelarvepositsiooni, valitsemissektori koguvõla ja jooksevkonto tasakaalu prognoosides näitavad vajadust paindlike ja kohandatud lähenemisviiside järele; arvestades, et uue majandusjuhtimise edukaks rakendamiseks liikmesriikides on vaja selget ja üheselt mõistetavat raamistikku;

ELi majanduslikud väljavaated

1. on mures selle pärast, et EL on üks langusriskidele avatumaid arenenud majandusi, arvestades tema geograafilist lähedust Ukrainale ja suurt sõltuvust energiainpordist, eriti Venemaalt imporditavast gaasist; rõhutab, et kõrgete energiahindade ja inflatsiooni mõjul väheneb leibkondade ostujõud ning tööstuse, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) konkurentsivõime; tunnustab komisjoni ja nõukogu algatusi selle probleemi lahendamiseks; tuletab meelde, et pikaajalise jätkusuutliku majanduskasvu eeltingimus on inflatsioonimäär, mis läheneb EKP sihttasemele; rõhutab, et kogunõudluse vähenemine koos ebasoodsamate rahastamistingimustega võib kaasa tuua järsu vähenemise investeerimises ja seega majanduskasvus; tunneb muret, et kannatada võivad ka investeeringud taastuvatesse energiaallikatesse ja energiatõhususse, kuigi just need investeeringud on vajalikud, et vähendada sõltuvust imporditud fossiilkütustest ja piirata energiahindadest tingitud inflatsiooni;

2. on teadlik, et valitsemissektori võla suhe SKPse on viimastel aastatel tõusnud, osaliselt erandlike asjaolude tõttu; rõhutab, et valitsemissektori võla suhe SKPse on paljudes liikmesriikides ajalooliselt kõrge, mis koos intressimäärade tõusuga on toonud kaasa võla teenindamise kulude järsu suurenemise; tunnustab vajadust piisava ja prognoositava avaliku sektori tulu järele, et tagada riigi rahanduse jätkusuutlikkus pakiliste investeerimisvajaduste ja sagedaste majandusšokkide ajal; juhib tähelepanu Euroopa poolaasta raames tehtud komisjoni mitmesugustele tähelepanekutele maksude kombinatsiooni kohta; rõhutab, et praeguses olukorras võivad liikmesriigid kaaluda ka tulude suurendamist juhuslikust kasumist, eelkõige energiaettevõtete puhul, kes on energiakriisist ülemäära kasu saanud; kordab, et jõuline majanduskasv, usaldusväärne eelarvepoliitika ning hea tasakaal valitsemissektori tulude ja kulude vahel on vajalikud selleks, et vähendada varasemat võlga, muuta võlg pikas perspektiivis jätkusuutlikuks ja luua tulevaste probleemide lahendamiseks vajalik eelarvepoliitiline manööverdamisruum;

3. nõustub komisjoni tähelepanekuga, et halvenevad majandustingimused on suurendanud olemasoleva tasakaalustamatusega seotud kaitsetust ja riski ning et võib tekkida uus tasakaalustamatus; märgib, et Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu on teinud hoiatuse, milles nõutakse suuremat teadlikkust finantsstabiilsuse riskidest, mis tulenevad varade hindade järsust langusest; on mures selle pärast, et hüpoteeklaenude intressimäärade tõus ja võla teenindamise suutlikkuse halvenemine, mis tuleneb leibkondade reaalsissetuleku vähenemisest, võib põhjustada perekondadele ja finantsturgudele lisaraskusi;

4. rõhutab, et EKP peamine eesmärk on säilitada hindade stabiilsus, samas kui liidu kui terviku esmane eesmärk peaks olema minimeerida praeguse ebastabiilsuse mõju reaalmajandusele, kaitstes seeläbi Euroopa kodanike ja eriti kõige vähem kaitstud kodanike heaolu ning säilitades tootmisstruktuuri ja ettevõtete rahvusvahelise konkurentsivõime, nagu ka inimväärsed töötingimused kooskõlas ELi lepingu artikliga 3; rõhutab sellega seoses, kui oluline on asjakohane ja kooskõlastatud eelarve-, struktuuri- ja regulatiivpoliitika ning reformid, mis täiendavad EKP rahapoliitika meetmeid, mille eesmärk on tuua inflatsioon tagasi selle sihttasemele ning mis suudavad samuti toetada leibkondade sissetulekuid ja pakkuda sihipärast ajutist toetust ettevõtetele ja VKEdele, kes kannatavad tarneraskuste ja suurte energiakulude all; märgib, et EKP baasintressimäärade edasine tõstmine või kvantitatiivne karmistamine avaldab suurt survet suure võlakoormusega liikmesriikidele ja võib majandustegevust veelgi pärssida;

5. nõustub komisjoni järeldusega, et majandusele laiapõhjalise fiskaalse impulsi andmine ei oleks 2023. aastal asjakohane; väljendab heameelt komisjoni üleskutse üle liikmesriikidele võtta sihipäraseid meetmeid, et tasakaalustada kõrgete energiahindade mõju vähekaitsitud leibkondadele ja ettevõtetele; nõustub komisjoniga, rõhutades, et sellised meetmed peaksid säilitama stiimulid energiasäästuks; võtab murega teadmiseks komisjoni analüüsi, mille kohaselt 70 % meetmetest, mida liikmesriigid on seni võtnud energiahindade erakordse tõusu majandusliku ja sotsiaalse mõju leevendamiseks, ei olnud suunatud vähekaitsitud leibkondadele ja ohustatud ettevõtetele ning kaks kolmandikku neist ei sisaldanud sätteid energianõudluse vähendamiseks; tuletab meelde, et liikmesriikidel on energiakriisi vastu võitlemise meetmete rakendamisel väga erinevad eelarveruumid; märgib, et sellise olukorraga kaasneb oht, et energiakriisi jätkudes võivad liikmesriikidevahelised erinevused veelgi süveneda;

6. nõustub komisjoni soovitusel, et eelarvepoliitika eesmärk peaks olema saavutada usaldusväärne eelarvepositsioon keskpikas perspektiivis ja tagada riigi rahanduse jätkusuutlikkus järkjärgulise konsolideerimise ning investeeringute ja reformide kaudu, mis edendavad kestlikku majanduskasvu;

7. rõhutab eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastu (TERA) kesket rolli kodanike kaitsmisel ning COVID-19 pandeemia majanduslike ja sotsiaalsete tagajärgede leevendamisel; rõhutab, et see rahastu tagas ELi makromajandusliku stabiliseerimise riikliku antitsükilise eelarvepoliitika toetamise kaudu; kutsus komisjoni üles julgustama kõiki liikmesriike oma riiklikke töötushüvitiste süsteeme tugevdama; kutsus komisjoni üles tuginema laenu põhisele TERA kogemusele kriisilukordades, kus riiklikel kavadel puuduvad ajutiselt piisavad vahendid, mis piirab seetõttu võimalikku makromajanduslikku stabiliseerimist; palub komisjonil võtta arvesse Euroopa Kontrollikoja tähelepanekuid TERA rakendamise ja läbipaistvuse kohta;

8. on veendunud, et Euroopa suurem energiasõltumatus, energiaallikate mitmekesistamine ja paremad Euroopa-sisesed energiühendused tugevdaksid ELi majandust ja saavutaksid Euroopa roheline kokkuleppe eesmärgid;

Euroopa poolaasta ning taaste- ja vastupidavusrahastu

9. täheldab taasterahastu „NextGenerationEU“ märkimisväärset mõju, nagu seda on hinnanud komisjon, EKP ja Rahvusvaheline Valuutafond, eelkõige SKP kasvu kuni 1,5 % võrra rohkem kui ilma taasterahastu „NextGenerationEU“ investeeringuteta, kui vahendit tulemuslikult rakendatakse; rõhutab, et enamik reforme ja investeeringuid, mis on olulised liikmesriikide pikaajalise potentsiaalse toodangu taseme tõstmiseks, ei ole veel lõpule viidud; nõustub komisjoniga, et ELi konkurentsivõime ja kestliku majanduskasvu pikaajalise potentsiaali tugevdamine on jätkuvalt keskse tähtsusega, et aidata kaasa majanduslikule jõukusele ja sotsiaalsele heaolule;

10. märgib, et paljud liikmesriigid kannatavad struktuursete probleemide ja investeeringute puudumise all, mis takistab nende kasvupotentsiaali; rõhutab, et nende kahe elemendi tasakaalustatud käsitlemine on kestliku taastumise ja jätkuva majanduskasvu jaoks äärmiselt oluline ning see ei ole keskse tähtsusega mitte ainult selleks, et parandada ELi suutlikkust praeguste probleemidele vastu seista ja nendega toime tulla, vaid ka selleks, et viia kaksikuleminek ellu kestlikul ja õiglasel viisil;

11. tuletab meelde, et majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta on käibiv raamistik eelarve-, majandus-, sotsiaal- ja tööhõivepoliitika koordineerimiseks kogu Euroopa Liidus, mis tagab liidu makromajandusliku stabiilsuse ja sotsiaalse ühtekuuluvuse; tuletab meelde, et komisjon on rõhutanud, et Euroopa poolaasta eesmärk on teha kindlaks asjakohased poliitikalikud, selgitada poliitika prioriteete, anda poliitikasuuniseid ning tagada poliitika järelevalve ja järelemeetmed;

12. on veendunud, et Euroopa poolaasta tulevaste reformide eesmärk peaks olema läbipaistvam ja demokraatlikum protsess, mis on seotud poliitikaeesmärkide kindlaksmääramise ja poliitika koordineerimise korraldamisega, samuti Euroopa Parlamendi kaasamisega järelevalvesse ja kontrolli;

13. väljendab heameelt tiheda seose üle Euroopa poolaasta ning taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamise vahel, mille puhul riiklikud taaste- ja vastupidavuskavad peavad olema kooskõlas asjaomaste riigipõhiste probleemide ja prioriteetidega, mis on kindlaks tehtud Euroopa poolaasta raames ning nendega, mis on kindlaks määratud nõukogu viimastes soovitudes euroala majanduspoliitika kohta nende liikmesriikide jaoks, kelle rahaühik on euro; rõhutab riiklike taaste- ja vastupidavuskavade keskset rolli liikmesriikide reformi- ja investeerimiskavade edendamisel; nõuab riigipõhiste soovitude rakendamise tõhusat järelevalvet; märgib, et väljaspool taaste- ja vastupidavusrahastu kohaldamisala jälgitakse Euroopa poolaasta raames jätkuvalt soovitusi, mida ei ole käsitletud;

14. tuletab meelde, et alates 2019. aastast on kuus liikmesriiki saanud riigipõhiseid soovitusi, mille eesmärk on käsitleda maksusüsteemi omadusi, mis võivad hõlbustada agressiivset maksuplaneerimist; märgib, et need liikmesriigid võtsid oma riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades kohustuse reformida oma maksupoliitikat, et võidelda agressiivse maksuplaneerimise vastu; väljendab heameelt asjaolu üle, et mõned jurisdiktsioonid on osa neist muudatustest juba ellu viinud; peab kahetsusväärseks viivitusi elluviimisel teistes jurisdiktsioonides; tuletab meelde, et komisjoni 2022. aasta soovitudes said ainult kaks liikmesriiki riigipõhise soovitude agressiivse maksuplaneerimise kohta, samas kui mõned liikmesriigid ei ole veel muudatusi teinud, kuid soovitusi siiski ei saanud;

15. rõhutab taaste- ja vastupidavusrahastu olulist rolli kaasaaitamisel liidu varustamiseks vahenditega, mida on vaja, et edukalt toime tulla üleilmsete probleemidega, mis tulenevad rohepöördest ja majanduse digiüleminekust; tuletab meelde, et taaste- ja vastupidavusrahastu ei asenda riiklike avaliku ja erasektori investeeringute konkreetset rolli ELi poliitikaeesmärkide saavutamisel selles valdkonnas;

Teatis ELi majandusjuhtimise raamistiku reformimise suuniste kohta

16. märgib, et üldise vabastusklausli aktiveerimisega loodud poliitiline manööverdamisruum aitab tugevdada liikmesriikide konkurentsivõimet ning majanduslikku ja sotsiaalset vastupanuvõimet praeguses olukorras; nõustub Euroopa Eelarvenõukogu analüüsiga, et stabiilsuse ja kasvu pakti jätkuv peatamine tekitab kahjulikku vaakumit, ning nõuab ELi eelarveraamistiku kiiret läbivaatamist, eelistatavalt enne üldise vabastusklausli kohaldamise lõpetamist;

17. väljendab heameelt komisjoni teatise avaldamise üle ELi majandusjuhtimise raamistiku reformimise suuniste kohta; väljendab muret viivituse pärast; rõhutab vajadust võtta seadusandlikud ettepanekud vastu ja neid rakendada enne, kui aeg täis ja praegune ametiaeg lõpeb; rõhutab, et iga raamistiku tõhusus sõltub samuti selle nõuetekohasest jõustamisest;

18. nõustub komisjoni suunistega raamistiku lihtsustamise, liikmesriikide võla vähendamise kavade erinevuste ning põhjaliku võla jätkusuutlikkuse analüüsi kasutamise kohta; väljendab heameelt komisjoni kavatsuse üle tugevdada riikide vastutust eelarvekursi eest, mis tugineb läbipaistvale ja riskipõhisele ELi järelevalveraamistikule, püüdes seeläbi saavutada suuremat paindlikkust ja vastutust; tuletab meelde, et liikmesriikide suurem paindlikkus käib käsikäes suurema vastutusega, eelkõige seoses kokkulepitud investeeringute ja reformide tõhusa ja õigeaegse elluviimisega; märgib, et mõned komisjoni soovitatud vahendid võivad muuta majanduse juhtimise protsessi läbipaistmatumaks;

19. rõhutab, et läbivaadatud õigusraamistik peaks andma liikmesriikidele piisava tegutsemisruumi, et võtta vajaduse korral otsustavaid kriisilahendamismeetmeid; on arvamusel, et selliste meetmete rakendamine ei tohiks nõuda regulatiivsete sätete peatamist vabastusklauslite abil; märgib, et tulevikus peaks vabastusklauslite aktiveerimine olema ettenägematute asjaolude korral viimane abinõu;

20. väljendab heameelt, et riiklikult rahastatavad esmased netokulud valiti ainsaks kasutatavaks näitajaks; märgib, et kuna see näitaja põhineb võla jätkusuutlikkusel, võib see aidata muuta raamistiku läbipaistvamaks ja kergemini hallatavaks; nõuab, et komisjoni 13. jaanuari 2015. aasta teatise stabiilsuse ja kasvu pakti paindlikkuse kohta⁽¹⁴⁾ sätestatud investeerimiskulude arvestusega seotud sätet liikmesriikide kulude arvutamisel kohaldataks ka netokulude arvutamisel kavandatud ELi majanduse juhtimise muudetud raamistik; on arvamusel, et lisaks kululiikidele, mida komisjon täpsustas oma 9. novembri 2022. aasta teatise⁽¹⁵⁾, millega on juba ette nähtud näitaja teatav struktuurne kohandamine, tuleks netokulude näitajast välja jätta investeringud makromajandusliku tasakaalustamatuse lahendamisse makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse raames;

21. märgib, et komisjoni teatise seatakse võla jätkusuutlikkuse analüüsid eelarvereglite keskmesse ning soovitatakse neid kasutada mitmeaastaste eelarve- ja struktuurikavade kindlaksmääramiseks; rõhutab, et võla jätkusuutlikkuse analüüside puhul on endiselt vaja hinnata mittejälgitavaid muutujaid, mis õõnestab läbipaistvust ning pärsib isevastutust ja prognoositavust ning jätab seega ruumi kaalutusõigusele;

22. täheldab, et erinevate lähtepunktide tõttu ning selleks, et stimuleerida investeringuid ja reforme, soovib komisjon võimaldada liikmesriikidel kasutada erinevaid võla vähendamise viise, tingimisel et need suurendavad majanduskasvu ja väldivad protsüklilisust, parandavad võla jätkusuutlikkust ning on kooskõlas ELi eesmärkidega, eelkõige rohe- ja digipöörde, sotsiaalse vastupanuvõime ja strateegilise autonoomia eesmärkidega; rõhutab vajadust ühiste kriteeriumide järele tagamaks, et hoolimata riigipõhisemast paindlikkusest võla vähendamisel hinnatakse kõiki liikmesriike samade standardite alusel, et neid koheldakse võrdselt ning et paindlikkus ei tohi mingil juhul tuua kaasa üldise raamistiku ebavõrdset jõustamist; märgib, et ühised kriteeriumid peaksid hõlmama liikmesriikide võla vähendamise viiside kindlaksmääramise kriteeriume; rõhutab, et võlga tuleks vähendada majanduskasvu soodustaval viisil ning et aluseks oleval regulatiivsed kriteeriumid tuleks kindlaks määrata liikmesriikide toodangu ja kulude kasvu suhtes;

23. rõhutab, et Euroopa poolaastas võetakse arvesse tulevast majanduspoliitika koordineerimise raamistikku; rõhutab, et selline keskendumine keskpikale perioodile ei tohiks kaasa tuua vajalike eelarve konsolideerimise jõupingutuste ajalist edasilükkamist;

24. rõhutab, et lisameetmed maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidumise vastu võitlemiseks ELis ja ülemaailmsel foorumitel on ELi majanduse juhtimise raamistiku reformi vajalik täiendus;

25. rõhutab riigieelarvete rolli kaksikpöörde rahastamisel ning strateegilise autonoomia säilitamisel; võtab teadmiseks komisjoni ettepaneku luua Euroopa suveräänsuse fond; tuletab meelde oma seisukohta selle fondi kohta, mida väljendati parlamendi 16. veebruari 2023. aasta resolutsioonis ELi strateegia kohta tööstuse konkurentsivõime, kaubanduse ja kvaliteetsete töökohtade loomise edendamiseks⁽¹⁶⁾;

26. märgib, et kuigi rahapoliitika on kavandatud ja kujundatud ühtse vahendina, on üldine eelarvepoliitika riiklike eelarvepoliitikameetmete koondamise tulemus; rõhutab, et lisaks soovitusel euroala majanduspoliitika kohta on meetmete koordineerimine seni olnud piiratud ning euroala olukorda ja probleeme ei ole olnud lihtne arvesse võtta; täheldab, et endiselt sõltub juhusest, kas riikide eelarvepoliitikate koondamise tulemusel tekib asjakohane ja rahapoliitikaga kooskõlas olev euroala eelarvepoliitika; rõhutab, et kuigi kindel riigi rahandus võimaldaks riiklikel automaatsetel stabilisaatoritel aidata liikmesriikidel saavutada asjakohane riiklik eelarvepoliitika, ei ole komisjoni teatise välja toodud ühtegi asjakohast mehhanismi, mis tagaks euroala tegeliku eelarvepoliitika kooskõla soovitatud hoiakuga; kutsub komisjoni üles tegema rohkem, et soodustada eelarve paremat koordineerimist;

27. väljendab heameelt komisjoni kavatsuse üle suurendada makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse tõhusust ja jõustamist osana eelarvereglite ulatuslikumast läbivaatamisest; märgib, et komisjoni teatise tunnistatakse võimalikke vastuolusid eelarvereglite kohaldamise ja makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse raames antud soovitude vahel; märgib, et 9. novembri 2022. aasta teatis ei hõlma ühtegi vahendit, mis võimaldaks selliseid ebakõlasid parandada;

28. väljendab heameelt asjaolu üle, et komisjoni 9. novembri 2022. aasta teatise tunnistatakse vajadust tugevdada jõustamismehhanismi ja selle nõuetekohast kohaldamist, tuginedes laiemale sanktsioonide kogumile; kutsub komisjoni üles täiendada neid vahendeid stiimulitel põhineva lähenemisviisiga;

⁽¹⁴⁾ Euroopa Komisjoni 13. jaanuari 2015. aasta teatis „Stabiilsuse ja kasvu pakti kehtivate nõuete paindlikum kasutamine“ (COM(2015) 0012).

⁽¹⁵⁾ COM(2022)0583.

⁽¹⁶⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2023)0053.

29. võtab teadmiseks komisjoni avalduse, et sõltumatud eelarveasutused peaksid täitma majanduse juhtimise protsessis olulist rolli; kutsub komisjoni üles sellega seoses selgitama lähemalt Euroopa Eelarvenõukogu rolli;

30. tuletab meelde, et parema õigusloome kokkuleppes korratakse, et Euroopa Parlament ja nõukogu kasutavad kaasseadusandjatena oma volitusi võrdsetel alustel ning et seetõttu peab komisjon neid võrdselt kohtlema, austades täielikult aluslepingutes sätestatud pädevusi; tuletab meelde, kui oluline on, et majanduse juhtimise raamistiku suhtes kohaldataks demokraatlikku vastutust; rõhutab, et Euroopa Parlament tuleks seepärast täielikult kaasata majandusjuhtimise raamistiku reformimisse ja majandusjuhtimise edaspidisesse rakendamisse ELis; rõhutab riikide parlamentide rolli ja vastutust riikide valitsuste kollektiivse tegevuse kontrollimisel; nõuab subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte järgimist;

o

o o

31. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.